

29.9.2014

TEATIS LIIKMETELE

Teema: Petitsioon nr 1358/2011, mille on esitanud Saksamaa kodanik Annemarie Grosshans biokeemia professorite, sh Nobeli preemia laureaatide nimel koos 140 allkirjaga puuviljakärbeste (*Drosophila melanogaster*) puhul erandi tegemise kohta direktiivi 91/496/EMÜ ja komisjoni otsuse 2007/275/EÜ kohasest veterinaarkontrollist ELi välispiiril

1. Petitsiooni kokkuvõte

On hästi teada, et puuviljakärbsed on meditsiini- ja biokeemiauuringuteks hädavajalikud. Neid kasvatatakse laboratooriumides ainult sellel eesmärgil, täiesti steriilsetes tingimustes ja looduskeskkonnast täielikult eraldatult. Sellele vaatamata kehtib nende kohta ELi piiridel veterinaarkontrolli nõue, väidetavalt kooskõlas direktiiviga 91/496/EMÜ, millega nähakse ette ühendusse kolmandatest riikidest saabuvate loomade veterinaarkontrolli korraldamise põhimõtted, ning komisjoni otsusega 2007/275/EÜ, milles käsitletakse piiripunktides kontrollitavate loomade ja toodete loetelusid. Kahjuks teostatakse seda kontrolli viisil, mis võib kärbsesaadetise saastada või selle lihtsalt hävitada. Silmapaistvad teadlased paluvad, et parlament aitaks saavutada teaduslikul eesmärgil imporditava *Drosophila melanogasteri* saadetiste puhul veterinaarkontrolli nõudest erandi tegemise.

2. Vastuvõetavus

Tunnistatud vastuvõetavaks 20. aprillil 2012. Euroopa Komisjonil paluti anda teavet (kodukorra artikli 202 lõige 6).

3. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 27. juunil 2012

Petitsioon põhineb teabel, et piirikontrollipunktides teostatava veterinaarkontrolli tagajärjel võivad puuviljakärbsesaadetised saastada ja seetõttu ei ole neid enam võimalik teaduslikuks

uurimistööks kasutada. Peale selle osutub sageli, et saadetise kohalejõudmisel on kärbsed surnud, sest saadetise edasiliikumine on veterinaarkontrolli tõttu viibinud.

Üks näide sellest on 22. septembril 2011 Ameerika Ühendriikidest Bloomingtonist teele saadetud puuviljakärbsesaadetis, mis läbis Frankfurdi lennujaamas veterinaarkontrolli alles 25. oktoobril 2011. Kuigi viie transpordianuma sisu oli hallitanud ja ka teistes anumates leidis surnud kärbsed, anti saadetisele impordiluba, ilma et hallituse ja kärbeste suremise põhjusi oleks lähemalt uuritud.

Teine näide on 17 transpordianumast koosnev puuviljakärbsesaadetis, mis saabus Frankfurdi lennujaama kaudu. Sihtkohta jõudmisel olid üheksas anumad kärbsed surnud.

ELi eeskirjad elusloomade impordikontrolli kohta, mis on sätestatud nõukogu direktiivis 91/496/EMÜ¹, näevad ette, et vastava loa saanud piirikontrollipunktides teostatakse kõigi elusloomasaadetiste veterinaarkontroll. Need nõuded kehtivad ka elusputukate kohta, nagu teaduslikel eesmärkidel imporditud Drosophila.

Tagamaks, et elusloomade transpordil ei teki viivitusi, kohustatakse direktiivi 91/496/EMÜ artikli 3 lõike 1 punktis a importijat üks tööpäev enne saadetise ELi territooriumile saabumist teatama sellest vastavasse piirikontrollipunkti, edastades saadetise numbri, iseloomu ja hinnangulise saabumisaaja. Selleks peab saadetise eest vastutav isik edastama piiripunkti komisjoni määruse (EÜ) nr 282/2004² I lisas ette nähtud ühise veterinaaralase sisenemisdokumendi esimese osa ning kõik elusloomasaadetised tuleb saata otse sellesse piiripunkti.

Tuleks märkida, et kooskõlas komisjoni otsuse nr 97/794/EÜ³ artikliga 5 ei nõuta elusloomade, sealhulgas ka putukate puhul individuaalset kliinilist kontrolli ega proovide võtmist, vaid rühma terviseseisundit kontrollitakse vaatluse teel. Kontrolli eesmärk on kindlaks teha, et liitu imporditavad loomad vastavad sellele, mis on saatedokumentides kirjas, kaasa arvatud liik, ja ei kuulu riskirühma.

Kooskõlas loomade tervise tingimustega kuuluvad elusputukad nõukogu direktiivis 92/65/EMÜ⁴ sätestatud nõuete kohaldamisalasse. Kuna liidu õigusaktides ei ole ühtseid loomade tervise tingimusi sätestatud, vastutavad liikmesriikide pädevad ametiasutused loomade impordi riiklike eeskirjade sätestamise eest. Kui ühe liikmesriigi piiripunkti jõuab loomasaadetis, mis tuleb edasi saata teise liikmesriiki, tuleb saabumisriigi piiripunktis teostada loomade tervise kontroll kooskõlas sihtliikmesriigi riiklike loomatervise nõuetega.

---

¹ Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/496/EMÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate loomade veterinaarkontrolli põhimõtted ja millega muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991).

² Komisjoni 18. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 282/2004, millega kehtestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate loomade deklareerimise ja veterinaarkontrolli dokument (EL L 49, 19.2.2004).

³ Komisjoni 12. novembri 1997. aasta otsus 97/794/EÜ, millega sätestatakse nõukogu direktiivi 91/496/EMÜ teatavad üksikasjalikud rakenduseeskirjad kolmandatest riikidest pärit loomade veterinaarkontrolli suhtes (EÜT L 323, 26.11.1997).

⁴ Nõukogu 13. juuli 1992. aasta direktiiv 92/65/EMÜ, milles sätestatakse selliste loomade, sperma, munarakkude ja embrüote ühendusesisest kauplemist ja ühendusse importimist reguleerivad loomatervishoiunõuded, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A lisa I jaotises osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiunõudeid (EÜT L 268, 14.9.1992).

Komisjonile on teatatud, et esitatud kahe näite puhul liikusid saadetised tavapostiga, ilma loomade transpordi puhul ette nähtud Rahvusvahelise Lennutranspordi Assotsiatsiooni (IATA) erimärgistusega, mis peab tagama saadetise nõuetekohase käsitsemise, ja ilma et kiirema kohaletoomise huvides oleks valitud kullerpostiteenus. Postitempel Bloomingtonist saadetud pakil näitab, et saadeti lahkus Bloomingtonist alles 27.09.2011. Saksa post toimetab paki Frankfurt/Maini piiripunkti viivitamata pärast kättesaamist 25.10.2011, kuid ei ole teada, kus pakk vahepeal oli.

Järeldus

Liidu õigusaktides on ette nähtud elusloomade kiire ja tõhus veterinaarkontroll piirikontrollipunktides. Etteteatamine on seejuures väga tähtis. Kui elusloomade saabumisest piirikontrollipunkti ette ei teatata, on viivituste tekkimine tõenäoline. Peale selle on viivitused ja asjatundmatu kohtlemine tõenäolised, kui loomad saadetakse tavapostiga, selle asemel et kasutada professionaalseid loomade transportijaid, tagamaks, et loomad jõuavad sihtkohta kiiresti ja hea tervise juures.

Samas mõistab komisjon, et praegused putukate impordi eeskirjad võivad näida mõnele ettevõtjale tülikad, ning on nõustunud asjaomaste õigusaktide läbivaatamisega selle üle järele mõtlema. Läbivaatamine on praegu käsil ja komisjon uurib, kas teatavate laboris kasvatatud putukate kohta avaldatud muret tuleks arvesse võtta. Komisjon töötab praegu uue loomatervise õigusakti ettepanekute kallal ja valmistub muutma määrust (EÜ) No 882/2004¹, mis sisaldab üldsätteid elusloomade impordikontrolli kohta ja mis kavatakse vastu võtta 2012. aasta lõpul. Kavandatavas õigusraamistikus oleks võimalik koostada elusloomade impordi üksikasjalikud eeskirjad, võttes arvesse muret, mida on avaldatud seoses teatud putukaliikidega, nagu teaduseesmärki mõeldud *Drosophila melanogaster*.

Komisjon viitab ka oma vastusele kirjalikult vastatavatele küsimustele P-9820/10², E-4576/2010³, E-000154/2012⁴ ja E-001494/2012⁵.

4. Euroopa Komisjoni vastus (REV), mis saadi 29. septembril 2014.

Järelmeetmena oma 27. juuni 2012. aasta esialgsele teatisele ja pärast 5. detsembril 2013 petitsioonikomisjonis toimunud arutelu soovivad komisjoni talitused parlamendiliikmetel tutvuda Euroopa Komisjoni liikme Tonio Borgi 7. aprilli 2014. aasta kirjaga Erminia Mazzonile (ref. Ares(2014)1092361).

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004). Parandatud versioon ELT L 191, 28.5.2004.

² <http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=P-2010-9820&language=EN>.

³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2010-4576&language=EN>.

⁴ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2012-000154&language=EN>.

⁵ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2012-001494&language=FR>.